

HVORDAN INNFØRES EN NY DRONNING I BIFOLKET?

Det er flere måter å føre inn en ny dronning på. Uansett hvilken metode man velger, anbefales det at man alltid går veien om en avlegger. Vi skal her ta for oss innføring av paret dronning fra forsendelsesbur til avlegger.

Når man kjøper en dronning er den vanligvis plassert i et forsendelsesbur. Før forsendelsen skjer skal dronningavler kontakte mottager slik at dronninga kan tas i mot på beste måte.

La oss se litt på detaljene rundt innføringen:

Det optimale er å forberede avleggeren omtrent en uke før dronninga ankommer. Man flytter da 3-4 yngeltavler opp i første skattekasse over dronninggitter. Rist forsiktig biene av tavlene på forhånd slik at dronninga ikke følger med. Nye ungbier vil umiddelbart gå opp i skattekassa for å pleie yngelen.

All yngel i disse tavlene er forseglest etter 8 dager. Grunnen til at man bare vil ha forseglest yngel er at biene ikke skal ha mulighet til å påbegynne nye dronningceller. I så fall vil de ha svært vanskelig for å godta den nye dronninga.

Den dagen man forventer at dronninga skal ankomme, bør man være raskt på plass for å hente posten. Det er ikke bra om konvolutten med dronninga blir liggende lenge i en varm postkasse. Når dronninga kommer i hus, tar man buret ut av konvolutten og stryker noen dråper vann over burets netting. Deretter legges buret på et svalt sted slik at biene får roet seg. Unngå å legge buret i et rom der det nylig er benyttet insektspray, vaponastrips, kjemikalier, maling, etc. Den tar ellers ikke skade av å oppholde seg i buret en dag eller to, men som hovedregel bør den snarest mulig overføres til et bifolk.

Når avleggeren skal ferdigstilles, tar man yngeltavlene med påsittende bier og plasserer disse i et nytt yngelrom som settes på eget bunnbrett ved siden av morbifolket. Kontrollér

samtidig at biene ikke har dratt ut dronningceller på noen av tavlene, disse må i så fall skjæres bort. Et par fôrtavler med

påsittende bier settes også ned i avleggeren, og man kan gjerne også riste noen ekstra bier nedi (OBS - ungbier - og ingen dronning må følge med). I tomme celler i en av fôrtavlene bør man tilsette litt vann (dusjes i med en plantedusjflaske, eller helles nedi cellene mens tavlen holdes skrått). Resten av kassen fylles med pakkvegger. *Flyhullet på avleggeren innskrenkes kraftig.* Etter noen timer har avleggeren begynt å føle seg dronningløs og trekkbiene har flydd inn i morkuben. Avleggeren har da unge bier og tiden er inne til å sette til dronninga.

Det er greit å fjerne følgebiene før forsendelsesburet med dronninga settes ned i avleggeren. Dette gjøres enklest i dagslys innendørs ved et vindu. Forsendelsesburet har skyvelokk på undersiden, og buret holdes opp mot vinduet mens det lages en liten åpning i lokket slik at en og en bie kan fly ut. Fordelen med å gjøre dette inne er at man lett får fanget inn dronninga hvis den også skulle fly ut. Alle biene vil samle seg på vinduet. Dette kan også gjøres inne i en bil.

I enden av forsendelsesburet er det en *utspisningsåpning*. Det er den siden hvor fôrdeigen sitter, og en plastbit har under transporten dekket utgangen slik at biene ikke skulle komme ut om fôrdeigen skulle forskyve seg. Det er viktig å *fjerne denne plastbiten* før buret settes ned i avleggeren.

Buret plasseres midt på en tavle i sentrum av yngelleiet. Det festes ved at en fyrstikk stikkes inn i opphenget i burets ende og klemmes fast i vokset. Prøv å bruke minst mulig røyk under denne operasjonen. Lukk kuben og la den stå uforstyrret i 5-6 døgn.

Dersom man har vært nøye med arbeidet så langt, vil man finne en fornøyd eggleggende dronning i avleggeren når man foretar kontroll etter en liten uke.

Hvis man ønsker å utvide kubetallet, kan man la avleggeren bygge seg opp til normal styrke. Dersom det ikke er trekk, og man ønsker en sterk avlegger ved innvintring, bør den drivfôres. Uten drivfôring bør man styrke avleggeren ved å sette til en yngeltavle med jevne mellomrom (pass på slik at dronninga fra giver-bifolket ikke følger med).

Hvis kubetallet ikke skal økes, forenes avleggeren med morbifolket.

Forening av avlegger og morbifolk.

Før forening kan foretas, må man lete opp gamledronninga. Det gjøres lettest hvis denne er merket. Har man umerkede dronninger i bigården bør disse merkes ved første anledning om våren mens de ennå er lette å finne.

Oppleting av dronning bør gjøres midt på dagen når det er store mengder trekkbier ute. Bruk minst mulig røyk når kuben åpnes, og arbeid rolig. Ta forsiktig opp en tavle i sentrum av yngelrommet og se etter dronninga der. Hvis dronninga ikke er på denne tavlen, settes den til side. Gjenta dette med enda en tavle. Fordel deretter resten av rammene utover kassen slik at det blir avstand mellom dem som hindrer dronninga i å løpe fra tavle til tavle. Let deretter systematisk gjennom bifolket.

Hvis gamledronninga fremdeles gjemmer seg bort, kan man sile yngelrommet gjennom dronninggitter. Dette gjøres ved å flytte hele yngelrommet med bunnbrett til side, for så å sette en tomkasse med et par tavler fra skattekassa på et nytt bunnbrett på kubens plass. Legg på dronninggitter, og sett på en tomkasse til. Rist deretter forsiktig en og en tavle fra det gamle yngelrommet ned i tomkassa og bruk litt røyk for å jage biene ned. Rist også ned biene som sitter på det gamle bunnbrettet om nødvendig. Dronninga blir til slutt sittende over gitteret og kan fanges. Flytt så tavlene fra det gamle yngelrommet ned i det nye.

Det er en fordel å oppbevare gamledronninga noen dager til man ser at alt fungerer greit ved sammenslåingen av bifolkene. Sett den inn i et bur med fôrdeig og 8-10 nykrøpne bier. Gi litt vann på nettingen. Buret kan oppbevares på toppen av skattekassene i et bifolk

(eksempelvis i åpningen i et dekkbrett) eller det kan oppbevares innendørs.

Når gamledronninga er fjernet er det klart til forening. Man legger da et lett perforert avisapir over det gamle yngelrommet (eller over skattekassen) og setter avleggerkassen på toppen. Etter et døgn har biene spist seg gjennom avisapiret og kuben har fått ny dronning. Denne operasjonen foretas ekstra sikkert dersom det gjøres under godt trekk eller samtidig med innføringen om høsten. Vi anbefaler Norges Birøkterlags kurs i Dronningavl, dronningfornyelse og avleggerproduksjon.

I korte trekk:

Innføring av dronning i transportbur:

- * Man lager en avlegger ved at det flyttes yngeltavler opp over dronninggitter.
- * Etter 8 dager flyttes yngel og bier over i en avleggerkasse.
- * Avleggerens flyhull innskrenkes kraftig.
- * Dronninga tilsettes i utspisningsbur.
- * Kuben lukkes og står i ro i noen dager før den kontrolleres.
- * Avleggeren forenes med morbifolket.

Behandling av dronninger i sendebur:

- * Unngå sterk varme og direkte sollys.
- * Gi dronningen og biene en dråpe vann.
- * Oppbevar buret svalt.
- * Fjern forseglingen foran utspisningsåpningen før buret henges inn i avleggeren.
- * Heng buret ned mellom to yngeltavler.

Vanlige feil som forårsaker at dronninga går tapt:

- * Det er dronning til stede i avleggeren (for dårlig kontroll ved overflytting av tavler til avlegger).
- * Det er forseglede dronningceller til stede (for dårlig kontroll av tavlene ved overflytting til avleggeren, eller åpen yngel tilstede etter siste kontroll).
- * Avleggeren blir røvet (for stort flyhull, søl med honning eller sukkerfôr).
- * Avleggeren er blitt uforholdsmessig forstyrret under prosessen (nysgjerrig birøkter).